

Predstavljam si, kako se pod to cirkuško masko iz pudra in rdečila v zrcalu poraja resnični osamljenjski, boleči krč trpljenja, kako se pod rdečo pego poraja v ogledalu njegov človeški obraz, boleče osupel nad to zlobno krivico, opljuvan in oblaten za vse večne čase.

Kajti obstaja možnost, da je resnično veroval vame.

In grozen sram, v katerem se je ta obraz spačil pod zapacano masko v ogledalu, ta strašni sram prska po mojih sanjah kot raztopljen, žgoč minij, ko ležim v peklenskem polsnu, v postelji, mokri od potu, kakor v mlakuži razlitega žolča. Prevedla Gitica Jakopin

PODATKI O AVTORJIH

Miroslav Krleža (roj. 1895), književnik, ki s svojim vsestranskim umetniškim in političnim delom predstavlja epoho. »Krleževa doba« označuje pota hrvatske književnosti od njegovih prvih tekstov iz leta 1914 do danes — do romana »Zastave«, spisa o množici življenjskih pojavov na vseh področjih našega družbenega in moralnega življenja v zadnjih desetletjih avstroogrške monarhije. Krleža, pesnik, dramatik, avtor romanov in novel, esejist, publicist, kritik in polemik, je v našem okolju aktivno in zmeraj angažirano aktualen že petdeset let; s svojo umetniško besedo in s svojim delom ne vpliva samo na razvoj naše novejšje književnosti, temveč tudi na razvoj naše politične in družbene miselnosti. Začel je izdajati književne časopise, ki so vedno pomenili določen prelom v našem javnem življenju (»Plamen«, »Književna republika«, »Danas«, »Pečate«) in ki so postali svetilniki našega naprednega mišljenja v razdobju med vojnama. Krležovo književno delo je tudi po družbeno-političnem pomenu in po estetski vrednosti najpomembnejši dosežek v jugoslovanski literaturi 20. stoletja. Važnejši spisi: *Pan* (1917), *Tri simfonije* (1917), *Pjesme I—II* (1918), *Hrvatska rapsodija* (1918), *Lirika* (1919), *Pjesme III* (1919), *Magyar kiraly honved novela* (1921), *Hrvatski bog Mars* (1922), *Novele* (1925), *Vučjak* (1924), *Izlet u Rusiju* (1926), *Gospoda Glembajevi* (1928), *Knjiga pjesama* (1931), *U agoniji* (1931), *Moj obračun s njima* (1932), *Povratak Filipa Latinovicza* (1932), *Eseji* (1932), *Knjiga lirike* (1932), *Hiljadu i jedna smrt* (1933), *Simfonije* (1933), *Legende* (1933), *Evropa danas* (1935), *Balade Petrice Kerempuha* (1936), *Pjesme u tmuni* (1937), *Banket u Blitvi I—II* (1938—1939), *Eppur si muove* (1938), *Na rubu pameti* (1938), *Davni dani* (1936), *Aretej* (1939), *Banket u Blitvi III* (1962), *Zastave I* (1962), *Zastave II* (1964), *Sabrana djela* v 36 zvezkih v izdaji »Zore« (od 1954—1964 so izšli zvezki I—XXII).

Gustav Krklec (roj. 1899). Svoje prve verze je priobčil že med prvo svetovno vojno, z A. B. Simičem je začel izdajati časopis »Juriš«. Objavil je več pesniških zbirk: *Lirika*, 1918; *Srebrna cesta*, 1921; *Ljubav ptica*, 1926; *Sabrana djela*, 1932; *San pod brezom*, 1940; *Darovi za bezimenu*, 1942; *Tamnica vremena*, 1944; *Izabrane pjesme*, 1947; *Tri palme*, 1949, *Lirska petoljetka*, 1952; *Telegrafske basne*, 1952; *Žubor života*, 1955; *Izabrane pjesme*, 1962; *Izabrani epigrami*, 1963; nadalje knjige kritik in feljtonov: *Lica i krajolici*, 1954; *Pisma Martina Lipnjaka iz provincije*, 1956; *Noćno iverje*, 1960. Izbor pesniškega in kritičnega dela v knjigi *Pjesme, Epigrami i basne, Noćno iverje* v biblioteki »Pet stoljeća hrvatske književnosti, 1965.

Dobriša Cesarić (roj. 1902), pesnik. S svojimi prvimi verzi se je oglasil neposredno po prvi svetovni vojni v »Kritiki« in »Književni republiki«. Pesniške zbirke: *Lirika*, 1951; *Spasena svijetla*, 1958; *Izabrani stihovi*, 1942; *Pjesme*, 1951; *Osvijetljeni put*, 1955; *Goli časovi*, 1956; *Izabrane pjesme*, 1960.

Dragutin Tadijanović (roj. 1905). Čeprav je pisal pesmi že izza zgodnje mladosti, je šele leta 1928 začel priobčevati svoje verze. Pesniške zbirke: *Lirika šestorice*, 1951; *Lirika*, 1951; *Sunce nad oranicama*, 1955; *Pepeo srca*, 1956; *Dani djetinstva*, 1957; *Tuga zemlje*, 1942; *Pjesme*, 1951; *Intimna izložba crteža iz Rata*, 1955; *Blag dan žetve* (zbrane pesmi), 1956; *Srebrna spirala*, 1960; *Prsten*, 1965. Urednik številnih del hrvatskih književnikov (Gorana Kovačevića, Polića Kamova, Matoša idr.) in antologij (Hrvatska moderna lirika, Četrdesetorica, Antologija hrvatskih pjesama u prozi). Direktor Instituta za književnost pri JAZU.

Petar Šegedin (roj. 1909), piše eseje, romane, novele in potopise. Spisi: *Djeca božja*, roman, 1946; *Osamljenici*, roman, 1947; *Na putu*, potopisi, 1955; *Mrtvo more*, novele, 1955; *Proza*, izbrane novele, 1955; *Eseji*, 1955; *Susreti*, potopisi, 1962; *Na novom putu*, novele, 1965.

Sime Vučetić (roj. 1909). Objavlja pesmi, kritike in eseje. Spisi: *Pjesme Ilije Labana I—II*, 1939—1940; *Sbanuća*, pesmi, 1959; *Knjiga pjesama*, 1948; *Ljubav i čovjek*, pesmi, 1955; *Čovjek u razvalini*, eseji, 1956; *Vočke u teatru*, pesmi, 1957; *Na soome*, izbrane pesmi, 1958; *Krležino književno djelo*, monografija; *Između dogme i apsurdna*, eseji, 1960; *Rude na ogledalu*, pesmi 1959; *Hrvatska književnost od 1914—1941*, studija, 1960; *Putnik*, pesmi, 1964. Uredil je antologijo »*Suvremena hrvatska književna kritika*« in z Vlad. Popovićem antologijo »*Novija jugoslavenska poezija*«.

Marin Franičević (roj. 1911). Pesnik in literarni kritik. Eden najaktivnejših predstavnika čakavske narečne poezije. Knjige: pesniške zbirke *Na putu za novi grad*, 1957; *Na poljih i putih*, čakavski verzi, 1959; *Zvijezde nad planinama*, 1945; *Govorenje Nikole Trudnega* (čak. verzi), 1945; *Povratak lovca*, 1947; *Graditelji života*, 1950; *Dani*, 1950; *Bliščavci* (čak. verzi), 1954; *Svidodnena* (čak. verzi), 1955; *Prozor odškrinut podnena*, 1956; *Luka bez sidništa*, 1958; *I tako sunca* (čak. verzi), 1959; *Kocke sna*, 1962; *Viter u koreuu* (čak. verzi), 1965; *Nastanjene upale*, 1965; nadalje knjige študij, kritik in esejev: *Pisci i problemi*, 1948; *O nekim problemima našeg ritma*, 1958; *Književnost jučer i danas*, 1959.

Jure Kaštelan (roj. 1919), pesnik. Razen pesmi objavlja tudi eseje in prozo. Izdal je naslednje knjige: *Crveni konj*, pesmi 1940; *Pijetao na krovu*, pesmi, 1950; *Biti ili ne*, pesmi, 1955; *Malo kamena i puno sunca*, pesmi, 1957; *Lirika A. G. Matoša*, študija, 1957; *Pjesak i pjena*, drama, 1958.

Ivo Frangeš (roj. 1920), kritik in slovstveni zgodovinar. Profesor za novejšo hrvatsko književnost na filozofski fakulteti v Zagrebu. Piše eseje in kritike iz hrvatske in italijanske literature. Prevajalec iz italijanščine. Uredil je antologijo *Hrvatski esej* in izdal esejsko knjigo *Stilističke studije*, 1959.

Živko Jeličić (roj. 1920), piše romane, pesmi in eseje. Urednik literarnega časopisa »Mogućnost« (Split). Izdal je tele knjige: *Bijeli kum*, pesmi 1945; *Kolibra u inju*, poem, 1950; *Marin Držić, pjesnik dubrovačke sirotinje*, 1950; *Knjiga pjesama*, 1952; *Lica i autori*, eseji, 1955; *Kap stida*, roman, 1957; *Marin Držić-Vidra*, monografija 1958; *Mlaka koža*, roman, 1960.

Milivoj Slaviček (roj. 1920), pesnik. Izdal zbirke: *Zaustavljena pregršt*, 1954; *Daleka pokrajina*, 1957; *Modro veče*, 1959 in *Predak*, 1963. Piše tudi kritike in prevaja iz slovenščine (izbrani spisi Juša Kozaka).

Fojin Jelić (roj. 1921), Piše novele in romane. Spisi: *Djukan derdan*, novele, 1950; *Ljudi kamenjara*, novele, 1950; *Limeni pijetao*, roman, 1952; *Andjeli lijepo pjevaju*, roman, 1955; *Nebo nema obala*, roman, 1956; *Trka slijepih konja*, roman, 1959; *Lete slijepi miševi*, novele, 1960; *Trči mali život*, roman, 1965.

Vesna Parun (roj. 1922), Mimo verzov piše tudi pesniško prozo in dramske tekste. Izdala je naslednje pesniške zbirke: *Zore i vihori*, 1947; *Pjesme*, 1948; *Crna maslina*, 1955; *Vidrama vjerna*, 1957; *Ropstvo*, 1957; *Pusti da otpočinem*, 1958; *Koralj vraćen moru*, 1959; *Ti i nikad*, 1959; *Bila sam dječak*, 1962.

Slobodan Novak (roj. 1924), Izdal je verze *Glasnice u oluji*, 1951; *Iza lukobrana*, verzi v knjigi trojice »Pjesme«, 1955; *Izgubljeni zavičaj*, proza, 1955; *Trofej*, drama s S. Perovićem, 1958; *Tordi grad*, proza, 1961, *Novele*, 1965.

Miroslav Vaupotić (roj. 1925), literarni kritik in zgodovinar. Svoječasno je ustanovil nekatere književne časopise (Literatura, Galerija). Uredil je mali literarni leksikon »Književni godišnjak«, 1961. Eden izmed urednikov zbranih spisov Tina Ujevića. Mimo tekoče kritike se posebej ukvarja s problematiko hrvatskih literarnih časopisov.

Zvonimir Golob (roj. 1927), pesnik. Izdal je naslednje pesniške zbirke: *Okopane oči*, 1946; *Nema sna*, 1952; *Afrika*, 1957; *Glas, koji odjekuje hodnicima*, 1957; *Elegija*, 1965. Izmed prevodov so značilne njegove prepesnitve iz poezije primitivnih ljudstev (Amuleti, Ptice oko sunca) in prepesnitve pesmi G. F. Lorca (Pesnik v New Yorku).

Slavko Mihalić (roj. 1928), pesnik. Urednik številnih edicij in literarnih časopisov (*Tribina*, *Književna tribina*). Organizator festivalov poezije. Izdal je pesniške zbirke: *Komorna muzika*, 1954; *Put u nepostojanje*, 1956; *Početak zaborava*, 1957; *Darežljivo progonstvo*, 1959; *Godišnje doba*, 1961.

Josip Pupačić (roj. 1928), pesnik. Izdal je pesniške zbirke: *Mladići*, 1955; *Kiše pjevaju na jablanima*, 1955; *Čovjet izvan sebe*, 1958. Bil je urednik literarnih časopisov »Krugovi« in »Književnik«.

Miroslav S. Madjer (roj. 1929), pesnik. Izdal je pesniške zbirke: *Mislim na sunce*, 1955; *Raskršće vjetra*, 1955; *Utaman*, 1957; *U čovjeku*, 1961; *Antena riječi*, 1962. Ustanovil je časopis »Književna revija« in objavil tudi nekaj proze.

Vlado Gotovac (roj. 1950), pesnik in esejist. Izdal je pesniške zbirke: *Pjesme od uvijek*, 1956; *Jeko*, poema, 1961; *Opasni prostor*, 1961, in *I biti opravljan*, 1965.

Ivan Slamnig (roj. 1930), pesnik, prozni pisatelj, kritik, prevajalec. Spisi: *Aleja poslije svečanosti*, pesmi, 1956; *Odron*, 1956; *Neprijatelj*, novele, 1959; *Naronska siesta*, pesmi, 1965. Skupaj z A. Šoljanom je uredil antologijo ameriške, angleške in skandinavske poezije ter antologijo starejše hrvatske poezije.

Krsto Špoljar (roj. 1930), pesnik in prozaist. Izdal je tri pesniške zbirke: *Ja svakidašnji*, 1954; *Porodica harlekina*, 1956 in *Raj*, 1962; dalje romane *Brod čeka dosutra*, 1958; *Mirno podneblje*, 1960; *Gvoždje i lovor*, 1965, potem dramo *Straćara male sreće*, 1960 in zbirko novel *Tensa andjela čuvara*, 1961. Urednik književnih časopisov (Literatura, Galerija, Književna tribuna, Republika).

Irena Vrkljan (roj. 1930). Izdala je štiri pesniške zbirke: *Krik je samo tišina*, 1954; *Paralele*, 1957; *Stvari već daleke*, 1962; *Doba prijateljstva*, 1965.

Zlatko Tomičić (roj. 1930). Piše pesmi, kritike, potopise in prozo. Izdal je knjige: *Vode pod ledinom*, pesmi, 1955; *Četortoga ne razumem*, pesmi, 1955; *Dosegnuti ja*, pesmi, 1956; *Nestrpljivi život*, potopisi, 1956; *Bedni faun*, 1960.

Tomislav Ladan (roj. 1932). Piše kritike in eseje. Izdal je knjigo esejev in kritik *Zoon graphicon*, 1962. Prevaja iz angleščine in švedščine.

Antun Soljan (roj. 1932). Piše prozo, poezijo in kritiko, mimo tega se ukvarjal s prevajanjem iz več tujih jezikov. Urejeval je časopise »Medjutim«, »Krugovi« in »Književnik«. Doslej je izdal naslednje knjige: *Na rubu svijeta*, pesmi, 1956; *Izvan fokusa*, pesmi 1958; *Specijalni izaslanici*, novele, 1957; *Izdajice*, roman, 1961. Skupaj z Ivanom Slamnigom je izdal vrsto prevodov: »Američka lirika«, »Suvremena engleska poezija«, prevode Bloka, Eliota, Rilkeja, skandinavskih pesnikov, pa romane in povesti, večidel iz angleščine.

Daniyel Dragojević (roj. 1934), pesnik. Izdal je dve pesniški zbirki: *Kornjača i drugi predjeli*, 1961 in *U tvom stvarnom tijelu*, 1965; piše tudi eseje o likovni problematiki (monografije o kiparju Kostu Angeli Radovaniju in slikarju Albertu Kinertu).

Branislav Glumac (roj. 1938), piše pesmi, prozo in kritike. Priobčil je pesmi v zbirkah *Pjesme* (ciklus *Peta strana svijeta*, 1960 in *Otok*, 1960).

Zvonimir Majdak (roj. 1938), pesnik in pripovednik iz najmlajše književne generacije. Izdal je pesniške zbirke *Tip na zelenoj livadi*, 1960; *Pjesme* (skupaj z A. Majetićem in B. Glumcem) in roman *Bolest*, 1964.

Dubravko Horvatić (roj. 1939), pesnik in likovni kritik. Izdal je dve pesniški zbirki: *Grozница*, 1960 in *Zla vojna* 1965.

Igor Zidić (roj. 1939), pesnik in esejist. Pripada skupini mladih pisateljev okrog časopisa »Razlog«. Izdal je dve pesniški zbirki: *Uhodeći more*, 1960 in *Kruh s grane*, 1965 in knjigo o sodobnih hrvatskih slikarjih in kiparjih *Eseji*, 1965.

Ne samo izjava sodelavcev *Sodobnosti*, celotna javna diskusija, ki se je bila sprožila ob ukinitvi *Perspektiv*, je imela namreč to — lahko rečemo — organsko napako, da se je začela šele *post festum*, se pravi potem, ko merilo za presojanje stvari in njihove problematike ni bilo več v stvareh samih in v njihovi realni razsežnosti, ko je bil že sprejet končni ukrep in ko je ta ukrep, s tem da je bil sprejet, že postal avtomatično edini merodajni kriterij. Tako tej diskusiji že od vsega začetka ni bilo namenjeno, da bi lahko karkoli premaknila ali razrešila; potisnjena v mrtvi kot onstran dogodkov in stvari je bila že vnaprej paralizirana, obsojena zgolj na to, da *post festum* podpre že izvršeni ukrep in prevzame nase vlogo angela z ognjenim mečem ali pa se prav tako *post festum* od ukrepa distancira in potegne nase del tiste anateme, ki so je bile malo prej deležne *Perspektive*.

Kaka tretja možnost, ki bi pomenila resničen premik in izhod iz sedanjega položaja, se v tako zastavljeni diskusiji ne odpira in tudi Beno Zupančič je v svojem polemičnem sestavku ni našel in očitno tudi ne iskal.

*Uredniški odbor Sodobnosti**

Pripomba:

Ker nisem podpisnik *Izjave* sodelavcev *Sodobnosti*, se vzdružujem tudi od objave odgovora uredniškega odbora *Sodobnosti Post festum*, predvsem tistega dela, ki se nanaša na samo *Izjavo*, in od nadaljnjega razmišljanja o njej.

France Černe

POPRAVKA

V 8. številko *Sodobnosti* se je vrnila na strani 771 napaka: Milivoj Slaviček se ni rodil leta 1920, kot piše v njegovih biografskih podatkih, pač pa leta 1929.

Na strani 907 v 9. številki *Sodobnosti* je pod črto pomotoma navedeno, da je bil članek Andreja Inkreta O sprenevedavi »situaciji« poslana uredništvu *Dela*. — Op. ured.